

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **N.C.,** zastoupená JUDr. Zuzanou Artnerovou, advokátkou se sídlem Vodičkova 17, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 1. 6. 2004, sp. zn. 59 Az 175/2003,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Ministerstvu vnitra **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 21. 11. 2003, č. j. OAM-5967/VL-10-12-2003, jímž byla její žádost o azyl zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), čímž namítá vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech; a nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

Stěžovatelka uvádí, že krajský soud neprovedl všechna šetření nutná k objasnění rozhodujících okolností rozhodných pro náležité a řádné posouzení její věci a také neodůvodněně zlehčil její pronásledování spočívající ve vyhrožování napadením a podpálením domu. Tyto výhružky stěžovatelka nepřipisuje soukromým osobám, ale organizovanému zločinu. Byly přitom tak intenzivní, že kvůli nim stěžovatelčin manžel vyhodil ji i jejího syna z domu. Zemi původu pak stěžovatelka neopustila pouze kvůli těmto výhrůžkám, ale také proto, že státní orgány v zemi původu ji nedokázaly ochránit. Její situaci tak nelze posuzovat pouze jako soukromý konflikt. Připomíná také, že na Ukrajině nejsou dodržována ani základní práva chráněná Ústavou. Nesouhlasí rovněž s tvrzením, že si chtěla žádostí o azyl pouze legalizovat pobyt v ČR. Celkově tak tvrdí, že se stala obětí jednání, které naplňuje podmínky obsažené v ustanovení § 12 zákona o azylu. Vzhledem k obavě, že hrozby vůči její osobě trvají, shledává u sebe i přítomnost překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje zrušit napadený rozsudek krajského soudu a v doplnění kasační stížnosti žádá, aby byl její kasační stížnosti přiznán odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření pouze odkazuje na obsah správního spisu a dodává, že nebylo nijak prokázáno, že by stěžovatelce odmítly státní orgány v její zemi původu pomoci, sama ostatně uvedla, že se neobracela s žádostí o pomoc na nikoho kromě svého věřitele a se státními orgány své země žádné problémy neměla. Vyjadřovat se k přítomnosti překážky vycestování považoval žalovaný v daném případě zamítnutí žádosti o azyl podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu za bezpředmětné. Proto navrhuje, aby byla stěžovatelčina kasační stížnost zamítnuta jako nedůvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 11. 11. 2003 na základě žádosti, v níž je jako důvod uvedeno, že na Ukrajině nemohla stěžovatelka získat stálé zaměstnání a neměla kde bydlet. Proto si vypůjčila od soukromé osoby 1 000 dolarů a když je nedokázala vrátit a věřitel jí začal vyhrožovat, odjela se ukrýt do ČR. Totéž vyplývá i z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 14. 11. 2003. V tomto pohovoru stěžovatelka upřesnila, že nemohla sehnat práci, a proto si vypůjčila zmíněné peníze na podnikání. Hned po vypůjčení jí však peníze byly ukradeny a věřitel požadoval jejich vrácení. Posléze začal vyhrožovat, že ublíží jejímu synovi či že zapálí její dům, a proto ji manžel v obavě o osud domu přesvědčil, aby odešla, a tak odjela do ČR. Uvedla také, že po ukradení peněz se obrátila pouze na věřitele, obracet se někoho jiného považovala za bezpředmětné.

Žalovaný tuto žádost o azyl zamítl výše uvedeným rozhodnutím ze dne 21. 11. 2003 jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V rozhodnutí zejména uvedl, že v průběhu správního řízení bylo prokázáno, že důvodem žádosti o azyl byly obavy z věřitele a také snaha o legalizaci pobytu v ČR. Tyto důvody ovšem neměly žádnou souvislost s jednáním státních orgánů, které by bylo možno označit za perzekuci dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Její problémy tak byly soukromého charakteru a vyplývaly z toho, že si půjčila peníze, které následně nebyla schopna vrátit. Za takového stavu věci měla ovšem využít nástrojů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců. Pokud se rozhodla jít cestou azylového řízení, bylo nutno její žádost o azyl zdůvodněnou výše uvedeným způsobem zamítnout jako zjevně nedůvodnou právě podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Dále žalovaný nekonstatoval ani podmínky umožňující udělení azylu podle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě. V ní uváděla, že se cítila být ve správním řízení zkrácena na svých právech. Dále zde namítala porušení ustanovení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu. Konečně tvrdila, že její žádost o azyl neměla být zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť u sebe spatřovala důvody podle § 12 zákona o azylu, minimálně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě žalobu zamítl shora označeným rozsudkem. V něm uvedl, že stěžovatelka neopustila Ukrajinu z důvodu pronásledování relevantního z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu, neboť z Ukrajiny odešla proto, že měla problémy s vrácením peněžitého dluhu. Krajský soud neshledal dále ani tvrzená procesní pochybení na straně žalovaného. Ze všech těchto důvodů se krajský soud ztotožnil s názorem vysloveným žalovaným v napadeném správním rozhodnutí a posuzovanou žalobu zamítl výše označeným rozsudkem napadeným touto kasační stížností.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatelka chráněna před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uvádí, že byly dány důvody k tomu, aby jí byl poskytnut azyl podle ustanovení § 12 zákona o azylu. Toto tvrzení je třeba odmítnout, neboť ani Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelka v průběhu celého správního řízení uváděla cokoliv, co by nasvědčovalo tomu, že žádá o azyl z jiných důvodů, než proto aby si vydělala peníze na splacení dluhu a nebyla na Ukrajině vystavena pohrůžkám věřitele. Skutečnost, že orgány reprezentující na Ukrajině státní moc nejsou schopny stěžovatelce poskytnout pomoc, uvedla stěžovatelka poprvé až v kasační stížnosti; do té doby setrvale uváděla, že policii o pomoc ani nepožádala.

Nelze tak než souhlasit s rozsudkem krajského soudu, že stěžovatelka neuváděla žádné skutečnosti, jež by svědčily o přítomnosti důvodů pro poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu. K takovým žádostem o azyl přitom Nejvyšší správní soud uvedl již ve svém rozsudku ze dne 18. 12. 2003, sp. zn. 5 Azs 27/2003 (nepublikováno): *„Neuvádí-li žadatel o azyl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v*

§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., jde o žádost zjevně nedůvodnou, kterou lze zamítnout podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu při dodržení lhůty uvedené v § 16 odst. 2 tohoto zákona.“

Namítá-li dále stěžovatelka, že krajský soud neprovedl všechna potřebná šetření k objasnění rozhodujících okolností nutných pro řádné a náležité posouzení věci, je třeba uvést, že není vůbec jasné, jaká další šetření měl krajský soud provést, když stěžovatelčina situace je na základě správního spisu a veškerých jejích úkonů zjištěna dostatečně a umožňovala kvalifikované rozhodnutí ve věci. Ani sama stěžovatelka ostatně v kasační stížnosti neuvádí, jaká další šetření by bývala měla být provedena, či jaké skutečnosti měly být dále zjištěny.

Konečně není zjevné, na základě čeho se stěžovatelka domnívá, že by jí v případě návratu na Ukrajinu hrozilo jednání vyžadující shledání překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. V případě, že je žádost o azyl zamítána jako zjevně nedůvodná, typicky právě podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, je přezkoumání přítomnosti překážky vycestování namístě pouze tehdy, když žadatel o azyl uvádí důvody, jež by ke shledání dne 27. 8. 2003, sp. zn. 5 Azs 7/2003 (nepublikováno). Vzhledem k tomu, že stěžovatelka v průběhu správního řízení a řízení před krajským soudem nic takového neuváděla, nelze vytýkat krajskému soudu, že tuto možnost blíže nepřezkoumal, či účinně tvrdit, že je u stěžovatelky přítomnost překážky vycestování dána. Navíc, jak bylo uvedeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. 4 Azs 26/2003 (nepublikováno): *„Obava z toho, že věřitelé budou po žadateli o azyl vymáhat své pohledávky, není azylově relevantním důvodem (§ 12 zákona o azylu), ani důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 tohoto zákona.“*

Lze proto uzavřít, že Nejvyšší správní soud v daném případě neshledal naplnění některého z namítaných důvodů kasační stížnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s., neboť - jak vyplývá ze shora uvedeného – v souzené věci nebyly shledány ani vady řízení před správním orgánem, kdy by pro tuto důvodně vytýkanou vadu krajský soud měl napadené rozhodnutí žalovaného zrušit, a nebyla shledána ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku krajského soudu pro nesrozumitelnost.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší správní soud dospěl po přezkoumání kasační stížnosti k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se Ministerstvu vnitra nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. června 2005

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu